

FARSUND KOMMUNE

Rullering av kommuneplanens samfunnsdel

Planprogram **Fastsatt av kommunestyret 23.03.17**

17.02.2017

Dokumentet beskriver bakgrunn, planprosess og grunnlag for arbeidet med rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
1. Innledning	2
1.1 Krav om planprogram.....	2
2. Bakgrunn.....	3
2.1 Kommuneplanen er kommunens overordna styringsdokument.....	3
2.2 Kommunens plansystem	3
2.3 Gjeldende kommuneplan	4
2.4 Kommunal planstrategi 2016-19.....	5
3. Mål for planarbeidet.....	5
3.1 Formål:.....	5
3.2 Effektmål	5
3.3 Resultatmål.....	6
3.4 Prosessmål.....	6
4. Overordna føringer	6
4.1 Nasjonale forventninger.....	6
4.2 Regionale planer.....	6
5. Forholdet til gjeldende og nye kommunale planer	7
6. utfordringer og muligheter	8
6.1 Livskvalitet - Borgerundersøkelsen 2016	8
6.2 Et faktabasert kunnskapsgrunnlag	8
6.3 Regional analyse for Lister 2016.....	9
7. Sentrale tema og problemstillinger	9
7.1 Hovedutfordringen for planarbeidet.....	9
7.2 Sentrale tema og problemstillinger.....	10
8. Planprosessen	12
8.1 Organisering	12
8.2 Arbeidsopplegg og fremdrift	12
8.3 Medvirkning.....	13

1. Innledning

I forbindelse med behandlingen av kommunal planstrategi 2016-19 vedtok kommunestyret 22. juni 2016 å rullere kommuneplanens samfunnsdel.

Planprosessen er styrt av reglene i plan- og bygningsloven med følgende planfaser:

Planfase	Dokumenter	Prosess
1. Oppstart og programmering	Oppstartmelding og planprogram	Formannskapet vedtar oppstart og forslag til planprogram. Kunngjøring og høring av planprogram i minst 6 uker. Planprogram med høringsuttalelser behandles av formannskapet og fastsettes av kommunestyret
2. Planutforming	Planprogram, gjeldende planer, utredninger og analyser	Kommunen utarbeider planforslag Medvirkning fra andre
3. Høring av planforslag	Høringsforslag	Vedtak om høring i formannskapet og høring av planforslaget i minst 6 uker
4. Vedtak av kommuneplan	Endelig planforslag	Endelig planforslag med høringsuttalelser sluttbehandles i formannskap og kommunestyre

1.1 Krav om planprogram

Plan- og bygningsloven har krav om at det i forbindelse med oppstart av planarbeid, skal utarbeides et planprogram

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.

2. Bakgrunn

2.1 Kommuneplanen er kommunens overordna styringsdokument

Planen er hjemlet i plan- og bygningsloven. Her fremgår det at kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

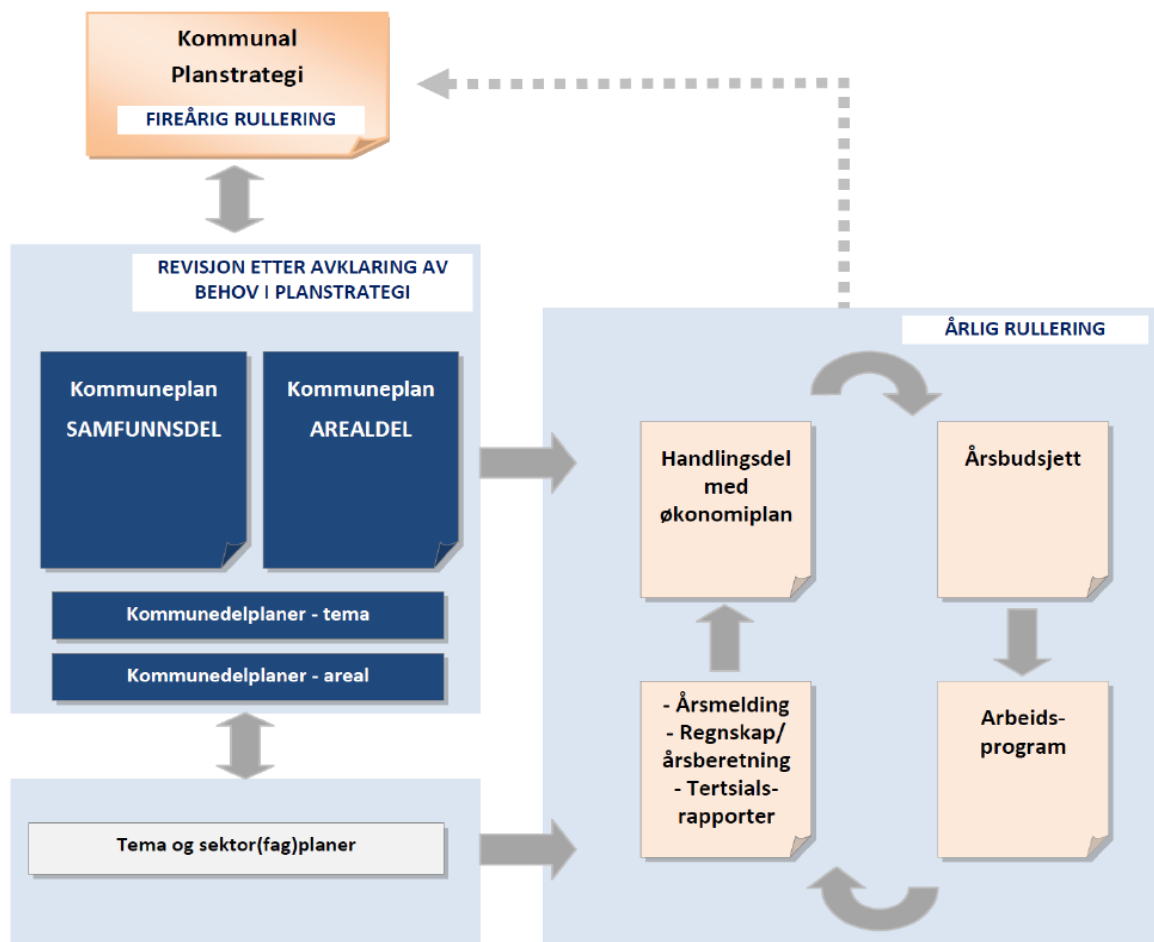
Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

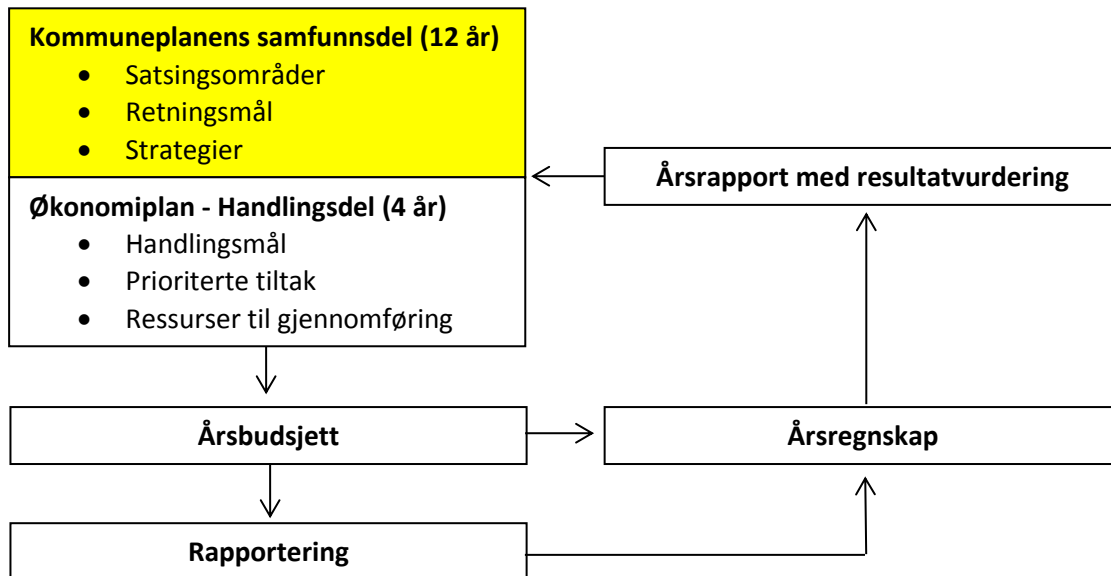
Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

2.2 Kommunens plansystem

Kommuneplanens plass i det kommunale plansystemet er vist nedenfor. Planen rulleres etter vedtak i kommunal planstrategi. Kommuneplanens samfunnsdel danner grunnlag for arbeidet med arealplanene, tema- og sektorplanene samt den årlige rulleringen av budsjett og økonomiplan

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Handlingsdelen gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. I Farsund inngår handlingsdelen i økonomiplanen. Sammenhengen mellom samfunnsdelen, økonomiplan/handlingsdel, budsjett, regnskap og rapportering er vist nedenfor

2.3 Gjeldende kommuneplan

Kommuneplanens arealdel ble sist vedtatt samlet i 2001 og er under rullering. Nye delplaner for Herad og Spind ble vedtatt i 2014/2015. De resterende delene av kommunen (Farsund-Lista) er under rullering. Når denne siste delplanen er vedtatt vil arealdelen bli sammenstilt til en plan.

I samfunnsdelen (2009-20) er det overordna målet for utviklingen av kommunen formulert slik:

*Utviklingen av Farsund skal fremme økt livskvalitet for kommunens innbyggere.
Kommunen skal være et godt sted å vokse opp, virke og eldes.*

Nedgang i folketallet og tendenser til skjev alders- og kjønnsfordeling er i planen omtalt som den største samfunnsutfordringen. For å møte denne utfordringen har planen satt fokus på 5 hovedområder som er vurdert som særlig viktige for utviklingen av kommunesamfunnet i et langsiktig perspektiv:

- At kommunen fremstår som attraktiv å bo og leve i (Befolkning og levekår)
- God tilgjengelighet til regionale tjenester og til omverden (Kommunens plass i regionen)
- Attraktive arbeidsplasser (Næringsutviklingen)
- Et fysisk miljø som bidrar til helse og trivsel for kommunens innbyggere (Miljøutviklingen)
- Gode kommunale tjenester til befolkningen (Kommunens organisasjon)

For hvert av de 5 plantemaene er det formulert egne hovedmål, delmål og strategier

2.4 Kommunal planstrategi 2016-19

I forbindelse med fastsetting av kommunal planstrategi vedtok kommunestyret 22. juni 2016 å rullere kommuneplanens samfunnsdel. Behovet for revisjon er her beskrevet slik:

Planen dekker ikke fult ut dagens samfunnsutfordringer Den mangler også en handlingsdel som kopler målene for samfunnsutviklingen til kommunens virksomhet.
Planen trenger en revisjon

Revisjonsbehovet er ytterligere utdypet i strategidokumentet slik det fremgår nedenfor

Grunnlaget for utarbeidelsen av samfunnsdelen, og planens beskrivelse av hovedutfordringene er til dels endret siden 2009. Høy nettoinnvandring har bidratt til vekst i folketallet de siste årene, og vil sannsynligvis være en forutsetning for fortsatt vekst. Høy innvandring reiser imidlertid nye utfordringer i forhold til å sikre god integrering og inkludering. Eldrebølgen er også kommet nærmere. Det forventes at veksten i folketallet vil skje blant eldre og innvandrere. Dette nye utfordringsbildet kan være en grunn til at planen bør tas opp til rulling.

I tillegg til at utfordringene er endret, kan det også være ulike politiske oppfatninger av hvordan man best kan møte utfordringene. I denne forbindelse må kommunestyret ta stilling til om planens satsingsområder, mål og strategier er forenelige med kommunestyrets politikk.

Gjeldende plan er mangelfull i beskrivelsen av kommunens egen virksomhet og utfordringene innenfor de tjenestene som kommunen leverer til sine innbyggere. Planen mangler også en klar prioritering og kopling mellom målene for samfunnsutviklingen og kommunens virksomhet (handlingsdelen).

3. Mål for planarbeidet

3.1 Formål:

En oppdatert plan som gir tydelig retning og som er egnet som styringsverktøy

3.2 Effektmål

Effektmålene konkretiserer formålet med planen og beskriver planens nytte for kommuneorganisasjonen

- Planen gir retning til utviklingen av kommunesamfunnet Farsund og kommunens virksomhet, og er et tydelig styringsverktøy for kommunens politiske og administrative ledelse.
- Plandokumentet kan på en enkel måte brukes til å synliggjøre konsekvensene av enkeltvedtak og planer i forhold til vedtatte mål for utviklingen
- Planen er knyttet opp mot budsjett og økonomiplan og er styrende for arbeidet med utforming av disse dokumentene.

3.3 Resultatmål

Resultatmålene beskriver resultatet av planarbeidet

- Satsingsområder, mål og strategier i gjeldende samfunnsdel er oppdatert til nytt utfordringsbilde
- Handlingsdelen binder sammen målene og strategiene i samfunnsdelen med prioriteringene av ressursene i budsjett og økonomiplan
- Vedtatte mål og arealstrategier i forbindelse med pågående rullering av arealdelen er videreført/oppdatert

3.4 Prosessmål

Prosessmålene beskriver hvordan planprosessen skal organiseres og gjennomføres med frister og deltakere og opplegg for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt.

- Planarbeidet er godt forankret i kommunen, både politisk og administrativt. Politikerne er involvert også i tidlig planfase.
- Fremdriften er tilpasset budsjettarbeidet slik at planen kan danne grunnlag for budsjett og økonomiplan for perioden 2018-21.
- Det har vært aktiv medvirkning fra innbyggerne, næringsliv og organisasjoner både i planutformings- og høringsfasen.

4. Overordna føringer

4.1 Nasjonale forventninger

For å fremme en bærekraftig utvikling har plan- og bygningsloven bestemmelser om at Kongen hvert fjerde år skal utarbeide et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategiene og skal legges til grunn for utarbeidelse av planer i fylkene og kommunene. Forventningene fremgår av kgl. res. 12. juni 2015 og kan lastes ned fra følgende lenke: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging/id2416682/>

Forventningene omfatter følgende temaer:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

4.2 Regionale planer

I Regionplan Agder 2020 er det vedtatt 5 satsingsområder for utviklingen av Agder:

- Klima: Høye mål – lave utslipp
- Det gode livet: Agder for alle
- Utdanning: Verdiskapning bygd på kunnskap
- Kommunikasjon: De viktige veivalgene
- Kultur: Opplevelser for livet

Regionplan Agder 2020 kan lastes ned fra følgende lenke:

http://www.vaf.no/media/1961144/regionplan_agder_2020_au4c1.pdf

Blant de regionale temaplanene er plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM-planen) særlig relevant i forhold til de utfordringene som er beskrevet i planstrategien. Planen kan lastes ned fra følgende lenke: <http://vaf.no/media/5477171/LIM-planen.pdf>

5. Forholdet til gjeldende og nye kommunale planer

Gjeldende kommunale planer og nye planer som skal utarbeides i denne kommunestyreperioden fremgår av vedtatt kommunal planstrategi 2016-19.

Tabellen nedenfor er hentet fra planstrategidokumentet og viser eksisterende og nye kommunale planer satt inn i en planstruktur. Her er det skilt mellom planer som omfattes av planstrategiarbeidet (grå tone) og andre planer (hvite). Videre er det skilt mellom gjeldende planer uten revisjonsbehov (sort), pågående planarbeid (grønn), revisjonsbehov (blå) og nye plan- og utredningsbehov (rød). Tabellen er oppdatert med nye planrevisjoner som er vedtatt pr. 1/10-16 (Trafikksikkerhetsplan)

Kommuneplanens samfunnsdel 2009-2020			Kommuneplanens arealdel Oversiktsplan
Samfunnsutviklingen			Arealutviklingen
Sektorovergrepene planer			Geografiske kommunedelplaner: <ul style="list-style-type: none"> • Kystsonen i Spind • Lundevågen • Lista fly og næringspark • Loshavn-Eikvåg • Sykkelplass • Kartlegge muligheter for sentrumsnær boligfortetting i Farsund med sikte på oppstart av en byplan
<ul style="list-style-type: none"> • Energi og klimaplan • Næringsplan • Folkehelse og likestilling 	Oppvekst og kultur: <ul style="list-style-type: none"> • Oppvekstplan • Idrett, friluftsliv og nærmiljøanlegg • Kulturplan • Kulturminneplan 	Helse og omsorg: <ul style="list-style-type: none"> • Helse- og omsorgsplan 	
Andre tema- og sektorplaner <ul style="list-style-type: none"> • Teknisk sektor: <ul style="list-style-type: none"> • Visjonsplan for teknisk sektor • Trafikksikkerhetsplan 			Reguleringsplaner

- Planer som omfattes av planstrategiarbeidet
 xxxx Gjeldende planer uten revisjonsbehov
 xxxx Pågående planarbeid (2016)
 xxxx Behov for planrevisjon
 xxxx Nye plan- og utredningsbehov

Gjeldende planer utgjør et viktig grunnlag for rulleringen av samfunnsdelen. Samtidig er det viktig at de nye planene og planrevisjonene tar opp i seg nye styringssignaler fra samfunnsdelen.

Vedtatt planstrategi legger opp til at arbeidet med tema- og sektorplanene kan skje parallelt med rulleringen av samfunnsdelen. Det er lagt til grunn at det skal være en god koordinering mellom de parallelle planprosessene og at planinformasjonen kan flyte på tvers.

Gjeldende kommunale planer og vedtatt planstrategi 2016-19 kan lastes ned fra følgende lenke: <http://www.farsund.kommune.no/index.php/min-side/skjema-og-dokumenter/planer>

6. utfordringer og muligheter

Utfordringsbildet som lå til grunn for utformingen av kommunal planstrategi 2016 kan lastes ned fra: https://www.farsund.kommune.no/phocadownload/planer/Utfordringsbildet_170217.pdf Statistikk- og analysedelen (kap.3) er oppdatert i det faktabaserte kunnskapsgrunnlaget (se nedenfor). Innholdet i kap.4 (samfunnsutfordringene) og kap.5 (kommunens virksomhet) er relevant også for arbeidet med rulleringen av samfunnsdelen. Kommunens Folkehelseoversikt som ble utarbeidet i forbindelse med Folkehelse- og likestillingsplanen (2015) fremgår av vedlegg 1

6.1 Livskvalitet - Borgerundersøkelsen 2016

På oppdrag for kommunen har Sentio Research gjennomført en undersøkelse av livskvaliteten hos kommunens innbyggere. Resultatene fra undersøkelsen gir et bilde av hvordan innbyggerne opplever at det er å bo og leve i Farsund kommune. Rapporten er oppsummert nedenfor

Hovedmål

Farsund kommune oppnår gode resultater i borgerundersøkelsen. Borgerskåren på 85 er svært god og viser at innbyggerne er meget fornøyde med Farsund som en plass å bo å leve i. Farsund har også et godt omdømme (74), og en ganske god tjenestetilfredshet (67). På samtlige tre hovedmål skårer kommunen betydelig høyere enn landsgjennomsnittet fra 2010.

Når det gjelder forskjeller mellom ulike undergrupper, finner vi at kvinner vurderer både tjenestetilfredsheten og omdømmet bedre enn hva menn gjør. Økt tjenestetilfredshet og bedre omdømmevurdering går også sammen med økende alder. De med postadresse i Farsund, er mer fornøyde med både tjenestetilfredsheten og omdømmet til kommunen enn de som er bosatt på Vanse/Borhaug. Til slutt ser vi at de med lavest utdanning, inntekt og arbeidsstatus er mest tilfredse med tjenestetilbudet i kommunen, mens de med noe høyere sosioøkonomisk status gir en bedre omdømmevurdering.

Rapporten kan lastes ned fra:

https://www.farsund.kommune.no/phocadownload/Nyhetsdokumenter/Borgerunders%C3%B8kelsen_Farsund_2016.pdf

6.2 Et faktabasert kunnskapsgrunnlag

På oppdrag for kommunen har Oxford Research utarbeidet et kunnskapsgrunnlag og programforslag for arbeidet med rulleringen av samfunnsdelen.

Kunnskapsgrunnlaget omfatter:

- Utviklingstrekk og strukturelle forhold som påvirker samfunns- og kommunenivået
- Demografi (befolkningsutvikling og befolkningssammensetning) – En aldrende befolkning?
- Næringsliv – lokalt utfordringsbilde (næringsstruktur, sysselsetting, arbeidspendling, arbeidsledighet, NHOs kommune-NM og Nærings NM)
- Skole og utdanning (grunnskole og videregående, utdanningsnivå)
- Levekår (uføretrygd og sosialhjelp, sykefravær, forventet levealder og likestilling)

I analysedelen har Oxford Research skissert følgende utfordringer og utredningsbehov som de mener det kan være hensiktsmessig for kommunen å gå nærmere inn på i kommuneplanprosessen:

- Næringsutvikling – Kommunal tilrettelegging og regionalt samarbeid om næringsutviklingen
- Digitalisering og teknologisering – Helhetlig satsing og utvikling av digitale løsninger
- Tidlig innsats – Barn og unge

- Utvikling av et mer bærekraftig lokalsamfunn og ivaretagelse av eldre – Helhetlig tilrettelegging for at innbyggerne kan bo trygt og godt hjemme lengst mulig
- Innovasjon og håndtering av usikkerhet – økt kompleksitet i den kommunale tjenesteproduksjonen og knapphet på ressurser innebærer at innovasjonsbehovet øker.

Valg av områder er først og fremst begrunnet ut fra de empiriske funnene i kunnskapsdelen og Telemarksforskning sin analysemodell for attraktivitet

Avslutningsvis beskriver Oxford Research 2 scenarier for utviklingen av Farsundssamfunnet.

Rapporten kan lastes ned fra:

https://www.farsund.kommune.no/phocadownload/Nyhetsdokumenter/Rapport_Farsund_v1.pdf

6.3 Regional analyse for Lister 2016

Analysen er basert på attraktivitetsmodellen (se pkt. 7.2 nedenfor). Hensikten med modellen er å analysere flytting og arbeidsplassvekst i næringslivet, få fram hva som er forårsaket av strukturelle forhold og hva som skyldes stedets egen attraktivitet for bosetting og ulike typer næringsliv samt ulike scenarier for fremtidig vekst i befolkning og arbeidsplasser. Analysen kan lastes ned fra:

<https://www.telemarksforskning.no/publikasjoner/filer/3056.pdf>

Analysen viser at Lister i utgangspunktet ikke har gunstige forhold for å oppnå arbeidsplassvekst i næringslivet. Til tross for dette har Lister hatt høy og positiv attraktivitet både for næringsliv og bosetting de siste 2 årene. Scenariene viser at det er potensial for en vekst på 3000 arbeidsplasser og 6000 innbyggere fram mot år 2030. For å realisere dette potensialet må Lister være blant de attraktive regionene både for næringsliv om bosetting. Listers attraktivitet i 2014 og 2015 er det som kreves for å nå dette potensialet. Utfordringen blir å beholde denne høye attraktiviteten de neste årene.

7. Sentrale tema og problemstillinger

7.1 Hovedutfordringen for planarbeidet

Det er hensynene til innbyggerne som skal ha fokus i planarbeidet. Alt kommunen gjør skal være til innbyggernes beste. Innbyggerne er i forskjellige livsfaser og livssituasjoner. Det handler om å gi innbyggerne best mulige levekår og livskvalitet i den livssituasjonen de er, ut fra tilgjengelige ressurser.

Den største samfunnsutfordringen for kommunen er befolkningsutviklingen. Kommunen trenger tilflytning av yngre mennesker for å sikre en balansert alders- og kjønnsfordeling.

Borgerundersøkelsen viser at både omdømme og tjenestetilfredshet er lavere for personer under 30 år og i aldersgruppen 30-45 år. Dette krever økt fokus på at kommunen fremstår som en attraktiv bo- og tilflytningskommune for disse aldersgruppene

Fokus på en attraktiv bokommune må også omfatte levekår og livskvalitet for kommunens innbyggere. I forhold til hvordan innbyggerne opplever at det er å bo og leve i Farsund viser borgerundersøkelsen både faktorer hvor kommunen skårer bra og som det er viktig å bevare, og faktorer som kommunen ikke skårer så bra, og som det er viktig å styrke.

Kommunen kan søke samarbeid med andre for å utvikle en bedre bokommune og å gi innbyggerne bedre levekår og livskvalitet. Tilgjengelige ressurser disponeres av kommunen og andre offentlige virksomheter (offentlig sektor), næringslivet (privat sektor) og frivillige organisasjoner (også kalt 3. sektor).

Hovedutfordringen:

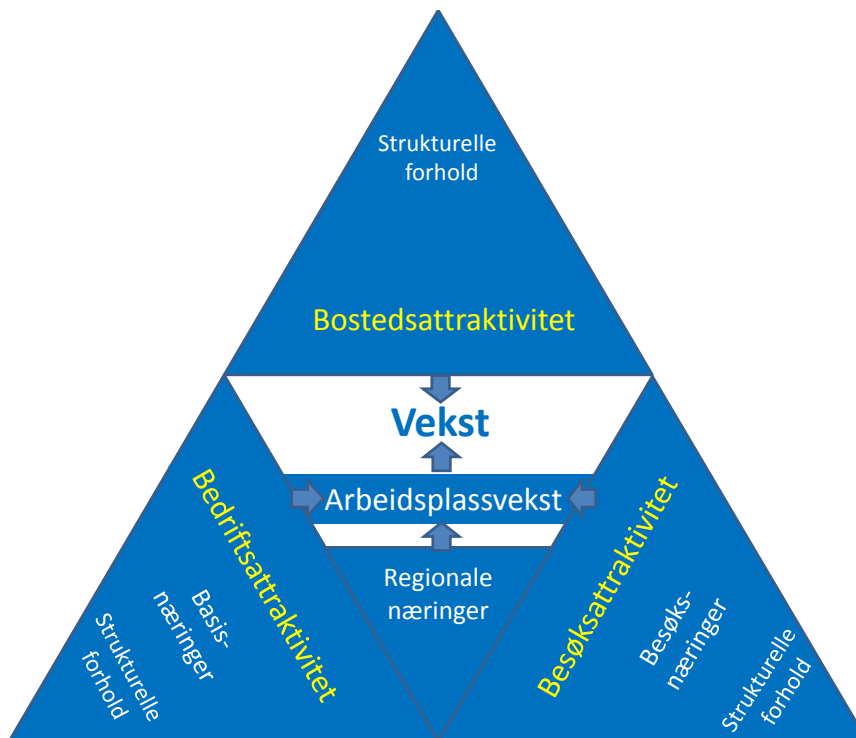
Hvordan kan kommunen, gjerne sammen med andre, utvikle en mer attraktiv bo- og tilflytningskommune for unge mennesker og bedre levekår og livskvalitet for kommunens innbyggere?

7.2 Sentrale tema og problemstillinger

En attraktiv bo- og tilflytningskommune for unge mennesker

Attraktivitet for unge mennesker henger sammen med vekst. Når en kommune blir mindre attraktiv på grunn av mangel på arbeidsplasser eller andre forhold er det de unge som først flytter ut.

Oxford Research (se pkt. 6.2) har tatt utgangspunkt i attraktivitetsmodellen som Telemarksforskning har utviklet. Den har et særskilt fokus på endogene forhold, det vil si faktorer som en kan være med på å påvirke selv, og som har betydning for vekst. Modellen inneholder 3 hoveddimensjoner; bedriftsattraktivitet, bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet, og fokuserer på hvordan disse bidrar til å fremme vekst i verdiskapning, sysselsetting og befolkning, se nedenfor

Oxford Research anbefaler kommunen å fokusere på videreutvikling av næringslivet (arbeidsplassvekst) gjennom kommunal tilrettelegging og regionalt samarbeid om næringsutviklingen.

I tillegg bør det også fokuseres på bostedsattraktivitet. Det handler både om å utvikle attraktiviteten i egen kommune og å sikre god tilgjengelighet til regionale tilbud og til omverdenen. Hvilke faktorer er de viktigste for at unge mennesker skal velge Farsund som bosettingskommune, og hvordan bør kommunen innrette seg for å tiltrekke seg unge mennesker?

Bedre levekår og livskvalitet for kommunens innbyggere

Temaet er meget stort og det er derfor nødvendig er å avgrense hva man ønsker å fokusere på i planarbeidet. På grunnlag av utfordringsbeskrivelsene foreslås temaet avgrenset til:

- Folkehelse, levekår og inkludering
- Klima og miljø

Folkehelse, levekår og inkludering

Oxford Research sine forslag til hovedutfordringer (tidlig innsats og et bærekraftig lokalsamfunn) foreslår supplert med integrering og inkludering

- Tidlig innsats – Sikre alle barn og unge en trygg og sunn oppvekst og muligheter til å utvikle sine egne evner
- Et bærekraftig lokalsamfunn - Utvikle av et mer bærekraftig lokalsamfunn og ivaretagelse av eldre – Helhetlig tilrettelegging for at innbyggerne kan bo trygt og godt hjemme lengst mulig
- Integrering og inkludering – Tilrettelegge for god integrering og inkludering

De 2 resterende anbefalingene fra Oxford Research (digitalisering og teknologisering samt innovasjon og håndtering av usikkerhet, se pkt. 6.2) vil inngå i planarbeidet, men ikke som egne tema

Klima og miljø

Arbeidet med klima og miljø handler om å fremme helse og trivsel for kommunens innbyggere gjennom å tilrettelegge for en bærekraftig utvikling. I tråd med kommunens utfordringsbeskrivelse kan temaet avgrenses til:

- Klimautfordringen – Bidra til reduksjon i årsakene til klimaendringene
- Samfunnssikkerhet – Forebygge uønskede virkninger av klimaendringene
- By- og tettstedsutvikling – Tilrettelegge for en bærekraftig utvikling.
- Natur- og kulturminneverdiene – Ta vare på kommunens store og særegne verdier

Sentrale tema og problemstillinger

De mest sentrale temaene og problemstillingene for planarbeidet er sammenfattet nedenfor.

Tema	Hvordan kan kommunen, gjerne sammen med andre:
Folkehelse, levekår og inkludering	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre alle barn og unge en trygg og sunn oppvekst og muligheter til å utvikle sine egne evner? • Forebygge helseproblemer hos kommunens innbyggere? • Utvikle en mer bærekraftig bokommunen slik at eldre kan bo lengst mulig i eget hjem? • Sikre god integrering og inkludering?
Bostedsattraktivitet	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle en mer attraktiv bo- og tilflyttingskommune særlig for unge mennesker? Hvilke faktorer er de viktigste for at unge mennesker skal velge Farsund som bosettingskommune, og hvordan bør kommunen innrette seg for å tiltrekke seg unge mennesker? • Sikre god tilgjengelighet til regionale tilbud og til omverdenen?
Næringsutvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre innbyggerne et variert tilbud av attraktive arbeidsplasser? • Tilrettelegge for næringsutvikling i kommunen? • Fremme regional næringsutvikling?
Klima og miljø	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til reduksjon i årsakene til klimaendringene? • Forebygge uønskede virkninger av klimaendringene? • Tilrettelegge for en bærekraftig by- og tettstedsutvikling? • Ta vare på kommunens store og særegne natur- og kulturminneverdier?

8. Planprosessen

Planprosessen omfatter organisering og gjennomføring av planarbeidet med frister, deltakere og opplegg for medvirkning.

8.1 Organisering

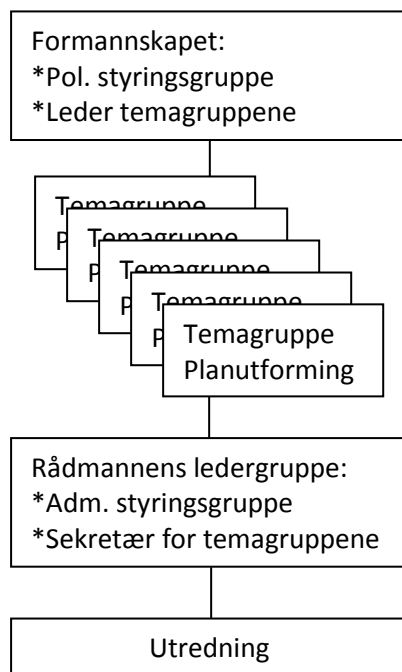
Organiseringen er basert på prosessmålet i pkt. 3.4:

- Planarbeidet er godt forankret i kommunen, både politisk og administrativt. Politikerne er involvert også i tidlig planfase.

Planarbeidet er organisert med formannskapet som politisk styringsgruppe.

Kommunestyrets faste medlemmer involveres i planarbeidet gjennom deltakelse i temagrupper.

Temagruppene ledes av representanter fra politisk styringsgruppe slik som vist nedenfor

Rådmannens ledergruppe er administrativ styringsgruppe og bistår temagruppene med sekretærhjelp og utredning av temaet.

8.2 Arbeidsopplegg og fremdrift

Planarbeidet består av 4 hovedfaser. Fremdriften er basert på prosessmålet i pkt. 3.4:

- Fremdriften er tilpasset budsjettarbeidet slik at planen kan danne grunnlag for budsjett og økonomiplan for perioden 2018-21

Hovedfaser og forventet fremdrift er vist nedenfor

Planfase	Forventet fremdrift						
	2016	2017				2018	
	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
1. Oppstart og programmering							
2. Planutforming							
3. Høring av planforslag							
4. Vedtak av kommuneplan							
Handlingsdel (budsjett og økonomiplan)							

Fremdriften er meget stram og har liten/ingen rom for forsinkelser

Arbeidsopplegget nedenfor er planlagt gjennomført i løpet av 1. halvår 2017

Kommunestyret	Formannskapet/Temagrupper
	Formannskapets 1. arbeidsmøte Arbeidsoppgave: <ul style="list-style-type: none"> • Forberede 1. arbeidsmøte i kommunestyret
Kommunestyrets 1. arbeidsmøte Gjennomgang av plangrunnlag og utfordringsbilde. Arbeidsoppgaver: <ul style="list-style-type: none"> • Felles forståelse av utfordringsbildet • Forslag til visjon • Forslag til satsingsområder 	
	Formannskapets 2. arbeidsmøte Arbeidsoppgaver: <ul style="list-style-type: none"> • Visjon og satsingsområder • Nedsette temagrupper • Velge ledere til temagruppene
Kommunestyrets 2. arbeidsmøte Kort felles gjennomgang av nåsituasjonen for valgte temaer (Slik har vi det). Temagruppearbeid: Fra nåsituasjon til ønsket situasjon <ul style="list-style-type: none"> • Felles forståelse av nåsituasjonen • Utforme hovedmål og delmål (Slik vil vi ha det). 	
	Temagruppearbeid (mål)
Kommunestyrets 3. arbeidsmøte Temagruppene presenterer sine forslag til mål. Temagruppearbeid: Hvordan når vi målene? <ul style="list-style-type: none"> • Valg av strategier (Slik gjør vi det) 	
	Temagruppearbeid (strategier)
	Formannskapets 3. arbeidsmøte Arbeidsoppgave: <ul style="list-style-type: none"> • Sammenstilling av temagruppearbeidet

8.3 Medvirkning

Medvirkningen er basert på prosessmålet i pkt. 3.4:

- Det har vært aktiv medvirkning fra innbyggerne, næringsliv og organisasjoner både i planutformings- og høringsfasen.

Nedenfor er det skissert et opplegg for samarbeid og medvirkning som går ut over lovens minstekrav som er kunngjøring av oppstart, høring og offentlig ettersyn av planprogram og planforslag samt å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge

- Offentlige myndigheter/virksomheter som inviteres til et særskilt samarbeid (samarbeid om planutformingen og å bidra med ressurser til gjennomføring)
  - Fylkeskommunen
  - Fylkesmannen

- Representanter for innbyggere, næringsliv og organisasjoner som inviteres til særskilt medvirkning (medvirke til planutforming og eventuelt bidra med ressurser til gjennomføring)
  - Farsund365
  - Talsperson for barn og unge
  - Ungdomsrådet
  - Eldrerådet
  - Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
  - Innvandrere
  - Bondelaget
  - Eventuelt andre grupper som vil bli særlig berørt og grupper som kommunen ønsker dialog med. Hvilke grupper dette gjelder vil bli avklart i planarbeidet.